

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2025-03-25

Diarienummer:
UBN-2025-00915

Handläggare:
Sophie Boekhout

Yttrande över SOU 2025:9 På språklig grund

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** till Utbildningsdepartementet lämna bifogat yttrande över SOU 2025:9 På språklig grund.

Ärendet

Uppsala kommun har valts ut till remissinstans för betänkandet På språklig grund, SOU 2025:9. Utbildningsnämnden har utsetts till ansvarig remissinstans inom Uppsala kommun. Betänkandet avser utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen. Utredningen har haft i uppdrag att se över ämnet svenska som andraspråk i syfte att bättre möta elevers behov, samt att analysera modersmålsundervisningens påverkan på elevers integration, studieresultat och kunskapsutveckling.

Beredning

Ärendet har beretts inom utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Utbildningsnämnden är generellt positivt inställd till utredningen och dess förslag. Bedömningen är att förslagen särskilt skulle bidra till ökad kvalitet och likvärdighet i undervisningen för de berörda elevgrupperna. Utbildningsnämnden framför några kommentarer och förslag, framför allt med koppling till den föreslagna regeln om att grundläggande svenska som andraspråk endast skall ges i två år. Ett förslag är att övergången från grundläggande svenska till svenska som andraspråk i stället ska utgå från en bedömning av elevernas språkutveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 25 mars 2025
- Bilaga 1 Förslag till remissyttrande avseende SOU 2025:9 På språklig grund
- Bilaga 2, [SOU 2025:9 På språklig grund](#)

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämnden
Yttrande

Handläggare:
Sophie Boekhout

Datum:
2025-04-24

Diarienummer:
UBN-2025-00915

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
u.gv.remissvar@regeringskansliet.se
U2025/00233

Yttrande över remiss På språklig grund, SOU 2025:9

Uppsala kommun är generellt positivt inställd till utredningen och dess förslag. Bedömningen är att förslagen särskilt skulle bidra till ökad kvalitet och likvärdighet i undervisningen för de berörda elevgrupperna.

Uppsala kommun vill framföra några synpunkter som presenteras nedan.

Uppsala kommun ser positivt på ett införande av ämnet grundläggande svenska som andraspråk. Förslaget motsvarar den gruppering som ofta görs på kommunens grundskolor som har undervisning i svenska som andraspråk, där elever som är helt nya på svenska språket finns i en egen grupp. Att elever som läser grundläggande svenska som andraspråk också i två år ska undantas från betygssättning och nationella prov är ett mycket välkommet förslag då det upplevs motivationssänkande för dessa elever att få låga eller icke godkända betyg när de precis påbörjat sin inlärn timer i svensk skola.

Uppsala kommun vill dock påpeka att det i gymnasieskolan ibland kan krävas mer än två år för att tillägna sig ett tillräckligt stort ordförråd och grammatisk behärskning för att kunna nå målen för svenska som andraspråk. Det måste också vara möjligt att läsa grundläggande svenska en kortare period än två år. I stället för en tvåårsregel med undantag vid särskilda skäl, föreslås att övergången från grundläggande svenska till svenska som andraspråk utgår från elevernas språkutveckling. Det är viktigt att kraven för att gå vidare inte får vara för lågt ställda för att elever ska ha en rimlig chans att klara betygskriterierna.

Vad gäller förslagen avseende gymnasieskolan på s.196 om mer undervisningstid i svenska, vill Uppsala kommun påpeka att det också är viktigt att allt skolarbete utgår från en språkutvecklande pedagogik. Detta eftersom eleverna möter svåra begrepp och termer, men även allmänakademiska ord i alla ämnen.

Vad gäller det föreslagna kartläggningsmaterialet på s. 183 vill Uppsala kommun framföra önskemålet att detta material bygger vidare på det kartläggningsmaterial som används idag, kallat Bygga svenska. Detta då kommunen lagt stora resurser på att implementera Bygga svenska, som också ses som ett välfungerande material.

Uppsala kommun vill också peka på vikten av att de kompetensutvecklingsinsatser som följer av ämnesinförandet bygger på tidigare insatser och material, samt att de

inte blir för omfattande. Detta då den personal som idag undervisar i Svenska som andraspråk bedöms ha kompetens att undervisa både grundläggande- och fortsättningssvenska.

Förslaget om att ämnet modersmål ska regleras i timplan välkomnas, då en nationell likvärdighet gällande undervisningstid bedöms behövas. Då kursplanen i modersmål är snarlik kursplanen i ämnet svenska, samt då undervisningsgrupper ofta är heterogena och behovet av individanpassad undervisning är stor, ser Uppsala kommun inte heller någon anledning till att begränsa rättigheten att läsa ämnet till max 7 år.

Också förslaget om att modersmålsämnet inkluderas i resultatuppföljning välkomnas. Uppsala kommun vill dock understryka utredarnas förslag om att konsekvensanalyser i så fall behövs för att behandla dessa känsliga uppgifter.

Utbildningsnämnden i Uppsala kommun

Eva Christiernin

Ordförande

Rebecka Berg

Nämndsekreterare